

Doctorul Viorel Pătrașcu și TRANZIȚIA SPRE NIMIC

Pitești, Editura Paralela 45, 2013

Doctorul piteștean Viorel Pătrașcu este autor al unor tablete publicate săptămânal în ziarul „Argeșul”, condus de cunoscutul om de presă Mihai Goleșcu. Scurte, dense, aceste tablete ne amintesc mereu de **Momentele** lui Caragiale, iar conținutul lor confirmă părerea că Viorel Pătrașcu este format la școala acestor **Momente**.

Ne este înfățișată aceeași lume a evenimentelor și întâmplărilor aparent mărunte, care, așezate într-o ordine firească, ajută la cunoașterea vieții noastre de toate zilele, cu bune și cu rele. Aceste tablete devin pamflete cu menirea să pună în evidență viața noastră adevărată, cu oameni din toate categoriile, de la țărani amărâți și bătrâne rămase singure pe lume, până la pleava urcată pe trepte politice și până la indivizi îmbogățiți prin fraude pe seama tuturor.

Doctorul Viorel Pătrașcu, urmaș al unor țărani de pe Valea Vâlsanului, este într-un permanent contact cu lumea rurală și îi cunoaște durerile și umilințele care o invadează. Trăim într-o țară bolnavă, într-un „climat social infect”, în care „puțini se tem de legi și de mascați” (p. 11). Societatea românească este o „corabie în derivă” (p. 11), în care „o mafie țigănească înfloritoare sfidează orice legi și în care „cohorte de neicanimeni și-au bătut joc de sănătatea românilor” (p.12).

Cu greu îți poți imagina o lume atât de diversă (p. 223), în care hoții cei mici sunt înfrățiți cu vardiștii (p. 64), iar hoții cei mari populează parlamentul, partidele politice și alte instituții de importanță națională. „Politiția este depășită de amploarea fenomenului infracțional” (p.170).

Se blamează minciuna și nerușinarea politicienilor, care „profită de naivitatea omului de la țară”; „la noi, cele mai frecvente suferințe sunt năuceala, lipsa de caracter și limbita” (p. 193). „Toate domeniile de activitate au fost invadate de sfertodocti obraznici, care bazându-se pe averile lor nesimțite, calcă totul în picioare” (p. 11).

Dacă altădată preotul era un model, „mulți dintre preoții noștri de la acest moment nu mai sunt un reper sau un exemplu de conduită” (p. 10); este „un cler rezultat din

prea mulți farisei”; „clerul a crescut numeric, dar calitatea umană a slujirii lui Dumnezeu a scăzut”. Totuși, „În România, la acest moment, Biserica este o forță”.

Am umplut țara de biserici, dar prea puțini au un Dumnezeu și parcă trăim într-un ospiciu (p. 26). Înghesuiala de la sfintele moaște este o buluceală bezmetică, primitivă și degradantă (p. 33).

Țigani „în Europa ne-au făcut praf imaginea” (p. 37).

Vorbind despre Dan Diaconescu autorul scrie: „Crezându-ne pe toți cu inteligența la limita de avarie” nu are „nici un fel de scrupule” în relațiile cu oamenii (p. 21).

Ca medic, ne previne cu privire la pericolul pe care îl prezintă alunițele de pe corpul nostru, mai ales în timpul expunerii la soare și, ne atenționează să facem cumpărăturile cu grijă, acestea putându-ne pune viața în pericol.

Îl apreciază pozitiv pe Radu Banciu pentru pamfletele sale (p. 20), și își omagiază mentorii, între care prof. dr. Pavel Vulcan, și își exprimă admirația pentru opera medicală a prof. dr. Irinel Popescu (p. 78). Are frumoase cuvinte despre istoricul Neagu Djuvara (p. 83) și pentru doctorul binefăcător (p. 224). Crede în unele vindicări miraculoase, dar îi critică pe farsorii care sug bani buni din naivitatea oamenilor.

În vremea noastră, „banii, averea și sexul dictează totul” (p. 126). Este „o lume isterică, tristă și pusă veșnic pe scandal”, „un amestec de tristețe, ură, dezamăgire, derută și deșertăciune” (p.146), „o lume urâtă, înrăită, pusă pe hartă” (p. 146).

Citim mereu printre rânduri durerea cărturarului-medic și indignarea lui în fața atâtor abuzuri, nedreptăți și hoții. De aici și diversitatea tipurilor umane, de la escroci, bolnavi de cancer, proxeneți, interlopi și până la cititorii pasionați de cultură.

Prin pamfletele sale, dr. Viorel Pătrașcu cinsteste galeria marilor pamfletari din trecut și de astăzi, între care l-aș așeza și pe Dragoș Pătraru.

Spun din nou că aceste pamflete se apropie mult ca tematică de **Momentele** lui Caragiale, cu precizarea că în locul Miticilor

nevinovați găsim hoți și escroci începând cu „diavolul Vântu” (p. 156).

Scriitorul este și un pasionat portretist (vezi, de pildă, pag. 97, 100, 108, 111, 113 ș. a.).

Mă bucur să citesc formulări precum: **se scarpină ca porcul de gard; a fi deranjat la mansardă** sau cuvinte din graiul unor personaje=pacienți: **o freză geluită** „dată cu

gel”; **iișoara Virginia** „verișoara”; **neamprostie; limbită** „nu există în dicționarele medicale. Denumirea asta ciudată îmi aparține și este proprietate intelectuală” (193); **dințar** „medic stomatolog”.

Cartea este deschisă de un cuvânt-înainte intitulat **Tablete grațioase pentru cititorii unui secol fără grație** semnat de Denisa Popescu și se încheie cu postfața **Hemoragia satului comunist** semnată de Răzvan Ioan Boanchiș, în care se vorbește mai cu seamă de cartea **Jurnalul de la Filipeni**, publicată de Viorel Pătrașcu în mai multe ediții.

—> Acum începe marea aventură a locuirii în Deltă.

În ceea ce privește armonia Omului cu Pământul, Cerul și Divinitatea, aceasta nu este niciodată mai puternică decât în mijlocul naturii sălbatice. De asemenea împăcarea cu extincția. Peisajul oferă vegetație moartă și lăstare tinere crescând viguroase spre lumină.

În acest cadru paradisiac se pune problema locuirii și a construirii unui adăpost nu numai pentru vreme bună dar și penru iarnă. Proiectul este întâi abstract, e nevoie de o bucătărie, de o cameră cu sobă și de o magazie.

Mijloacele de care dispuneau erau parașutele, așa cu ace, lopețile, baionetele, caschetele militare, stuful, málul, pietrele și sălciile. Acum proiectul dobândește teren ferm și se realizează în fază unică.

Pământul este lucrat pentru a planta legume și zarzavaturi (semințele provenite din conserve).

Carnea (mistreți și păsări) erau asigurate prin vânatoare cu armele din dotare. Peștii erau prinși prin capcane împletite din papură.

În această locuire își duc eroii viața izolată. Vera, care fusese asistentă medicală la secția ortopedie în viața civilă, reușește să-i repună la locul lor oasele rupte ale piciorului lui Hans. Până la urmă neamțul se vindecă și încet,

încet, între cei doi se înfiripă dragostea. Fructul iubirii va fi fetița Nadejda care se va naște în Deltă.

După trei ani petrecuți în paradisul vegetal cei doi se întorc în civilizație. Era deja în anul 1946 și războiul se sfârșise. Punctul culminant îl constituie ajungerea la întâia casă locuită, întâlnirea cu primii oameni după izolare. Întâlnirea se dovedește de bun augur, bătrâneii întâlniți ajutându-i, prin intermediul fiului lor care obținuse sprijinul unui armator, să ajungă pe mare la Istanbul, de unde vor pleca mai departe, cu ajutorul Consulatului german, în Bavaria la părinții lui Hans. Deznodământul e așadar fericit. Pericolul ar fi fost să cadă în mâna rușilor care probabil l-ar fi trimis pe neamț în lagarele din Siberia iar pe Vera ar fi condamnat-o pentru dezertare.

Alt aspect interesant îl reprezintă cinematograful desfășurării acțiunii din romanul *Vera*. Autorul are antecedente în acest domeniu. Filmulețul *Pentru acest viitor*, realizat în anul 1975, a fost transmis de televiziunea națională în anul 1976.

Tehnica se vadește în împărțirea desfășurării acțiunii în secvențe (unități de spațiu și timp). Întâlnim astfel: pendularea eoinei în parașuta agățată într-un arbore, lupta cu neamțul, descrieri de natură, vânători

de mistreți și păsări, nașterea fetiței etc.

De asemenea, lipsa abstracțiunilor și a referințelor livrești contribuie la fluența imaginii. Peisajul Deltei Dunării se pretază de minune scenariului filmic.

Personajele principale sunt bine conturate și într-o continuă evoluție, de la îndoctrinările ideologice, ajung oameni normali, care se iubesc, realizând o familie încheată. Remarcabil sacrificiul Verei care îl salvează pe Hans îngrijindu-l în condițiile precare existente în claustrare, urmată de recunoștința acestuia, manifestată în culegerea florilor sălbatice și dăruirea lor femeii iubite. După însănoșire, devin o adevărată familie întrajutorându-se reciproc.

Stilul direct, confesiv contribuie la o lectură ușoară. Interesantă este locuirea în mijlocul Deltei Dunării. Nu e locuirea primitivului ci a omului civilizat, constrâns de împrejurări și care trebuie să se descurce cu mijloace precare. Desigur, asemenea om nu pote trăi multă vreme departe de civilizație dar, în perioada claustrării a reușit să realizeze o locuire autentică.

Subiectul captivează și cartea se citește pe nerăsuflăte.

LUCIAN GRUIA

Scurte, dense, aceste tablete ne amintesc mereu de **Momentele** lui Caragiale, iar conținutul lor confirmă părerea că **Viorel Pătrașcu** este format la școala acestor **Momente**.

În ceea ce privește armonia Omului cu Pământul, Cerul și Divinitatea, aceasta nu este niciodată mai puternică decât în mijlocul naturii sălbatice.

litere

Floricele Marin

Ion Alexandru - disidența prin literatură

Infernul discutabil, cel mai apreciat volum de poezii al lui Ion Alexandru, aducea în poezia șaizecistă un univers angoasant, cu puternice tușe expresioniste, prin care se opunea în mod categoric frescelor fals-optimiste zugrăvite atât în documentele politice ale timpului, cât și în textele scriitorilor care respectau normele cerute de cenzură.

Primele patru volume de poezii ale poetului ardelean Ion Alexandru apar în al șaptelea deceniu, încadrându-se în generația scriitorilor șaizeciști, perioadă în care dezghețul ideologic a facilitat, în condițiile socio-politice de atunci, necesara renaștere a literaturii noastre: „între anii 1960 -1971, când se produce unul dintre ciclicele «dezghețuri ideologice» specifice comunismului (care nu atinge însă proporțiile celui din aproximativ aceeași perioadă din Cehoslovacia, cunoscut sub numele de «Primăvara de la Praga»), literatura română renaște: își redescoperă trecutul, își regăsește specificul și se angajează în căutarea a noi posibilități de exprimare” (Alex. Ștefănescu, *Istoria literaturii române contemporane: 1941-2001*, Editura Mașina de scris, București, 2005, p. 359). În această perioadă debutează scriitorii precum Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Ion Alexandru, Adrian Păunescu, Constanța Buzea, Marin Sorescu, Leonid Dimov...

Referindu-se la respective perioadă, Mircea Scarlat subliniază „importanța istorică” a poezilor din această generație, importanță care constă în faptul „de a fi contribuit la scoaterea liricii românești din efemerul impas proletcultist” (Mircea Scarlat, *Istoria poeziei românești*, Editura Minerva, București, 1990, p. 253).

Ioan Alexandru a ieșit cu naturalețe din chingile dogmei ideologice ale acelor vremuri, creând - în primul volum, *Cum să vă spun* - un univers liric adolescentin și dezinvolt, ilustrative în acest sens fiind poeme precum „Autoportret” („De ce mă simt eu, oare, în fiecare zi/ Învis de-o bucurie aproape nețelegătoare?/ Că-n fiecare tânăru eu însumi par a fi/ Și fiecare față mi-o socotesc mireasă”) sau „Adolescent” („Într-o poiană largă am înălțat un foc/ Cum știu să-nalțe focuri ardelenii unii;/ Pui vreascuri piramidă, frunzare la mijloc./ Te-așterni apoi pe burtă și îți încerci plămâni”).

Unii critici, aserviți regimului, atrăgeau atenția, în spirit proletcultist, asupra unor *minusuri* în discursul său liric. I se reproșa absența unei terminologii propagandistice după modelul *imnurilor patriotice*, precum „În zgomot de trăznet”, text aparținând unei culegeri de *Imnuri muncitorești (Cântece, marșuri, imnuri muncitorești)*, Tipografia Poporul, București, [19—] (Biblioteca Centrală Universitară București): „Trezită-i Comuna l-a obștei chemare/ Acelor ce sufăr și cer răzbunare/ Pornit e poporul la lupta cea grea/ El vrea să și impue de acum voia sa/ Sub cerul Rusiei în ștreang mulți pierit-au,/ În stepe de gheață și'n ocne sfârșit-au/ Ai cauzei sfinte martiri și eroi,/ 'Nainte tovarăși ca ei să fim și noi”.

În volumul următor, *Viața deocamdată*, jovialitatea a dispărut, locul său fiind luat de o viziune mai întunecată în care sunt presărate motive pesimiste precum: refuzul banalității vieții cotidiene („Culise și costume cu false străluciri,/ o baie la subsol unde-mi spălăm ciorapii.../Apoi am spart cu pumnii decorul unui cor/ și se născu în lume Teribilul actor”, poemul „Teribilul actor”), condamnarea

tehnologiei care poate ucide („Un prunc în scutece pe iarbă-ntins/ așa răsând sub soarele de toamnă/ m-apropiai de ochii lui/ cu Optiorul meu și-n viziunea mea/ l-am și întruchipat - / a doua zi pruncul muri la sânul mamei”, „Optior”) sau absurdul ontologic în care omul se naște numai pentru că există un „loc gol” lăsat de sora care-a murit („Pe o vreme cețoasă într-o toamnă pierdută de mult/ a murit înainte de-a mă naște eu/ și-astfel grăbi venirea mea/ în locul gol lăsat de ea pe lume”, „Sora mea”).

Infernul discutabil, cel mai apreciat volum de poezii al lui Ion Alexandru, aducea în poezia șaizecistă un univers angoasant, cu puternice tușe expresioniste, prin care se opunea în mod categoric frescelor fals-optimiste zugrăvite atât în documentele politice ale timpului, cât și în textele scriitorilor care respectau normele cerute de cenzură. De pildă, poetul ardelean include în acest volum poemul „Zi și noapte” al cărui titlu, exprimând o axă temporală continuă, sisifică, induce cititorului o stare disforică: „Se află undeva o fântână plină ochi/ între ierburi și holde necoapte,/ cu o cumpănă invizibilă,/ ce o întrupează luna din adânc./ Nimeni n-a călcat vreodată pe acolo,/ cred eu, după iarba proaspătă,/ nedată la o parte./ Arareori zburătoare neperechi/ și-aruncă umbra plină de-ntunerice/ peste oglinzile încremenite în pământ/ și greierii sporesc în lemn puterea focului./ Se văd departe norii încercuți de vânt/ și tainice vâpăi sticlind împrăștiate./ Noaptea ies stelele într-o dungă/ și lătrăturile câinilor ajung răzlete/ și străine./ Eu stau de pază zi și noapte aici/ și cu obrazul meu limpede./ ca o lamă înghețată./ dau la o parte rugina/ ce începe a se depune/ pe apele acestea întunecate și reci - / ca însăși neputința lumii - / din ce în ce mai necercetate de nimeni”. Dacă la o primă lectură acest poem lasă impresia utilizării temeii expresioniste a răului ontologic, la o privire mai atentă se observă că aici este pictat cu ajutorul unor simboluri puternice un topos cu valențe sacre, ce trebuie ferit de intruziunea desaceralizantă a ideologiei totalitare. Este o atitudine de adversitate la adresa regimului pe care însă o textualizează într-o constelație de imagini poetice a căror substanță izvorăște din conștiința că lupta nu poate fi fâțișă, ci ascunsă, dar energetică și neîntreruptă, după cum discutate cu Înaltpreasfinția Sa Justinian Chira: „când ne-am întâlnit, și Ion Alexandru, ca toți românii bătrâni și mai ales tineri, era foarte răzvrătit împotriva stăpânirii aduse de sovietici în țara noastră. În această stare cunoscându-l și bine știind că un regim precum cel ce se instaurase în România nu poate fi înlăturat peste noapte și cu forța, cu putere materială, ci numai cu răbdarea și cu puterea spiritului, am stat de vorbă îndelung împreună și am stabilit care sunt mijloacele prin care să se poată cuceri din nou libertatea; făcându-ne fiecare, în locul în care ne aflăm, datoria cu sfințenie, fără agresiune, dar potrivnică întunecatelor Forțe ce cu acordul altor forțe occidentale domină estul Europei” („Cuvânt înainte” de Justinian Chira la volumul *Scrisori*, CEDO, Cluj-Napoca, 2001,

pp. 5-6). Datoria despre care a vorbit cu Înaltpreasfinția Sa este în poemul lui Ioan Alexandru grija de a nu se depune rugina dogmei absurde peste tezaurul de valori tradiționale și culte. Această grijă nu este una seacă, generalizată, ci una cât se poate de individualizată, după cum ne mărturisește tot Înaltpreasfinția Sa: „îi adresam și în scris (lui Ioan Alexandru, n.n.) pentru că știam că niciun rând nu scapă Puterii. Că aceasta este atentă și lecturează orice scrisoare și atunci, adresându-mă lui Ioan Alexandru, mă adresam și lor, celor ce nu cunoșteau multe din lucrurile esențiale ale vieții” (*ibidem*, p. 6).

Paznic lucid („cu obrazul meu limpede”) al fântânii-tezaur, Ioan Alexandru nu face în acest poem decât să afirme tranșant ceea ce încă de la începutul carierei poetice, în poemul „Autoportret” din volumul *Cum să vă spun...*, își asumase: „stau ca un smoc de lună în prag de-a se-oglinzi/ În cuiburile-albastre de apă în fântână./ Și nu-nțeleg decât că-mi este dat/ Să distilez în ritmuri această tulburătoare vreme”.

Un alt poem care poate fi citit în aceeași cheie de lectură este „Furtuna”: „Se arată furtuna înceată, dar fierbinți,/ înțelegem că e cotropitoare./ Mișcau din arbori rădăcinile/ și firele de fum cu toate îndemneau odihna fugii:/ pe râuri păstrăvii întorși pe dos își mânuiau cu spaimă/ credința răsturnată”. Furtuna simbolizează *întunecatele Forțe*, distrugătoare de tradiție (*rădăcinile*), în plus acum apare și bulversarea frenetică a mentalităților redată de imaginea păstrăvilor care încearcă, înspăimântați, să reaseze vechile credințe pe ecartul noilor ideologii, utilizarea a două epitete conotativ-negative (*întorși și răsturnată*) pictând expresiv străduința societății de a rezista abuzivelor directive sovietice.

Entuziasmul acestui deceniu a fost temperat de conștientul „tezelor din iulie” elaborate în urma vizitei pe care Ceaușescu a făcut-o în Coreea de Nord și China: „în 1971, întorcându-se dintr-o vizită din Coreea de Nord și China, influențat de ceea ce văzuse acolo (inclusiv cultul personalității consacrat lui Kim Ir Sen și, respectiv, Mao Tse Dun), Nicolae Ceaușescu hotărâște să pună capăt intempestiv «dezghețului ideologic» din România. În acest scop, emite «tezele din iulie». [...]. Gândit atent, ca planul unei închisori, documentul nu mai lăsa, aparent, nicio posibilitate de evadare din spațiul propagandei comuniste. Se va vedea însă curând că literatura nu mai putea fi ținută cu totul sub control” (Alex. Ștefănescu, *op. cit.*, pp. 371-374).

Alături de Nichita Stănescu, Petre Stoica, Ion Gheorghe, Marin Sorescu, Cezar Baltag, Adrian Păunescu, Ana Blandiana, Ion (Ioan) Alexandru „a contribuit în mod esențial la înnoirea poeziei românești postbelice într-o perioadă în care climatul cultural era supus unor sufocante comandamente ideologice” (*Dicționarul literaturii române*, A-B, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic Gold, coordonator E. Simion, București, 2012, p. 43).

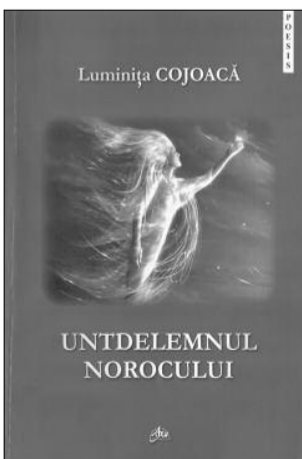
Poezia ca descântec exorcizant

Interesantă și agreabilă lectură ne-a prilejuit poeta **Luminița Cojoacă**, publicând la Editura AXA, din Botoșani, într-o ținută grafică sobră, elegantă, volumul de poezii „**Untdelemnul norocului**”.

Autoarea se constituie surprinzător, într-un caz singular, de poet contemporan care optează decis, aproape în exclusivitate, pentru modelul folcloric autohton, fapt ce-i postează discursul liric într-un registru de expresie de o primară, genuină vrajă incantatorie, oraculară și ceremonioasă, ritualică și inițiativă, într-o gamă majoră, de profundă, tulburătoare vibrație. În matricea stilistică și cu mijloacele

de expresie specifice folclorului nostru poetic, autoarea scrie poeme de mici dimensiuni, dense, concentrate, cu plurale sugestii ale unei aspirații mistuitoare de purificare și înălțare spirituală, care pendulează adesea între timbrul de rugăciuni și cel de descântec exorcizant. De rugăciune: „În carnea fără jurăminte/ Să crești printre lucruri sfinte/ Să aperi rodia aleasă/ Și pâinea de pe sfânta masă./ În carnea fără de păcat/ Dă viață iedului vărgat/ Și iartă-l Doamne de nu știe/ Că moartea a murit de vie// În carnea ninsă în cuvânt/ Zăcea curat cu legământ/ Sete de inger fără coasă/ Floare de poezie aleasă”. („Urma

binelui”, p. 18). Sau de descântec: „Apă vie de pământ/ Saltă ciutura în vânt/ Poza albă de pe cruce/ Să se piardă la răscruce// Apă sfântă cu păcat (șocant, de efect oximoron!)/ Schimbă-te pe un ducat/ Să înflorească moartea stinsă/ Carne în iubire ninsă// Apă neagră cu noroc/ Ți-a albit luciul de tot”. („Rostul din inger”, p. 19). Ca și această superbă, de un eclatant lirism invocare a divinității - „Mai ninge-mă doamne un joc”, din poezia „Pași pierduți”: „În floare carnea ingeri morți/ În flăcări răzvrătită. Clipa/ De dorul morților n-am cui/ Să stâmpăr ochilor ispita./ În sete curge viu noroc/ Izvorul morilor mă cerne/ Mai ninge-mă →

UN POET CONTEMPORAN AFLAT ÎNTR-UN CIRCUIT DE EXPRESIVITATE MAI LARG

Constantin PĂDUREANU, „Focuri pe câmpii / Flames in the fields”, Editura AIUS, Craiova, 2016

Sunt scriitori care se situează într-o continuitate creatoare sau tematică, în așa măsură și deopotrivă încântătoare, încât îi pot reaminti pe: Miron Radu Paraschivescu, Marin Sorescu și Constantin Pădureanu.

Descoperind aceste apropieri, atât de simple și de evidente, încât nu le vedeam imediat, după lectura volumului bilingv de versuri „Focuri pe câmpii” / „Flames in the fields,” al lui Constantin Pădureanu, am rămas uimit, deoarece asemănarea de natură temperamentală, de limbaj și, mai ales, prin viziunea sa, detașată și ironică, de-a prezenta viața pitorească a anumitor categorii sociale și apropierea de ceilalți înaintași, de aceeași expresivitate, încât fiecare dintre ei poate fi considerat o individualitate – nu în concurență, ci în continuitate – spre încântarea viitorilor cititori ai volumului pe care vi-l prezint, care reînvie admirația noastră față de ceilalți doi înaintași și gustul imediat pentru o astfel de literatură ironică, sentimentală, directă și pitorească, mi-au determinat forma de prezentare a acestui volum.

O altă constatare/surpriză (deoarece lectura acestei cărți alunecă din surpriză în surpriză) este că autorul a găsit calea de-a se blinda cu mai multe prezentări/opinii temeinice și credibile. Academicianul Nicolae Dabija, în *Prefața unu. Lira și satira lui Constantin Pădureanu*, nota: „Cartea e una de satiră, fiecare poem fiind un spectacol în desfășurare, expresia unei realități pe care Nichita Stănescu o numea *răsu-plânsu*. Personajele nu așteaptă să fie contrazise, certate, ironizate; ele se contrazic, se ceartă, se ironizează singure” (p. 4).

La rândul său, academicianul Gheorghe Păun, în *Prefața doi. Dioramă spre un Macondo oltenesc*, afirma: „Cartea e mult mai mult decât suma aritmetică a celor douăzeci și două de descântece... Cartea în întregime este un poem. O dioramă spre o lume unde pitorescul trece în fabulos, ludicul în semnificativ, imprecisul în metafizic, pentru a coborî, toate acestea, într-o Oltenie sepia. Cum sunt toate fotografiile de acum un secol, de acum o eternitate” (p. 12).

Tot două sunt și postfețele, parcă într-un echilibru cu afirmațiile celor de la început.

În *Postfața unu. Focul celui de al patrulea mag*, Theodor Codreanu, notează: „În conturarea imaginii universului țărănesc din Oltenia, Constantin Pădureanu urmează calea nevătată indicată de Caragiale în *Câteva păreri*, conform căreia autenticul *expresiv* își atestă talentul prin cele câteva *tacte* strecurate printre degetele Marelui Organist al universului, înscriindu-se în corul armoniei eterne, fără a produce scârțaituri și zgomote compromițătoare” (p. 140).

În schimb, în *Postfața doi. Baladescul de mahala*, Constantin Cubleșan e de părere că: „Dacă e să-i aflăm o descendență în poezia contemporană, ar fi să ne referim la *Florile de mușcăi*, ale lui Tudor Arghezi, și încă și mai aproape, la *Cânticele țigănești*, ale lui Miron

Radu Paraschivescu, acestea din urmă sonorizând, în cadențe românești, poemele *gitanos*, ale spaniolului Garcia Lorca” (p.152).

Acestea sunt aripile de lumină care poartă cartea lui Constantin Pădureanu spre diversitatea interpretării și posibilitatea comparării cu opere ale unor scriitori de prestigiu din literatura română și universală, oferindu-i cititorului o deplină înțelegere.

M-am referit la ele, deoarece măcar o parte a cititorilor care vor parcurge cronică mea nu vor avea, poate, la îndemână, cartea pe care o prezint, cu o certă convingere că merită astfel de aprecieri și se menține prin calitățile lor.

Tonul fin, ironia narativă, amplificarea prin reluarea diversificată, oferă sarea și piperul acestor poeme deosebite, ca în: „A fugit cu ibovnica” (p. 14) sau „Căpităneasa cu scurteică” (p. 42).

Apoi mai remarc spontaneitatea schimbării de cadru, în lumea pitorească a mahalalei:

„Încăierare” (p. 48), „Boi reformați” (p.66), unde evenimentele nu se întâmplă chiar după o logică morală, ci după alta, a instinctelor: „Fata începu să țipe. / Vecinii ieșiseră din curți / Și priveau la încăierarea lor. / – Nelule, du-te acasă și n-o căuta cu lumânarea, / Zise ea cu năduf în glas. / Apoi se întoarse și spre celălalt. – Nicule, ce faceți voi ? / Vreți să vă omorâți. / Unul să se ducă la pușcărie / Și altul în deal, la nuci?!” (*Încăierarea*, p. 50).

Parcurgând integral poeziile din acest volum, vom constata că ele prezintă o imagine de ansamblu a unei lumi, pe cât de pitorească, pe atât de virilă, ca și cum setea de viață, de dragoste și răzbunare, s-ar revărsa din trupurile personajelor creionate cu atâtă har de autor: „Lia Macovei era înaltă, brunetă / Și, uneori, mergea cu nasul pe sus. / Fudulia ei atrăsese antipatia / Celor din Rudanii Olteniei / Și foarte mulți o priveau cu ochi dușmănoși” (*Întâlnirea*, p. 94).

Fiind vorba, mai mult, de narațiuni versificate, mă feresc să le povestesc, prezentându-vă doar o imagine de ansamblu asupra acestei cărți de-o originalitate aparte, alunecând uneori până la misterele lumii magice: „O veche legendă spune că, / De fapt, patru au fost magii, / Care urmau să se închine / Pruncului Dumnezeiesc” (*Al patrulea mag*, p. 132)... Datorită bunătății lui, cel de al patrulea mag rămâne însă în urmă... Metaforic vorbind, Constantin Pădureanu este unul dintre magii expresivi, care, deși vine din urmă, față de cei amintiți pe parcurs, poate ocupa oricând un loc egal în rând cu ceilalți; el este un poet contemporan, aparținând unui șir de mari creatori, iar meritul său este tocmai acela că nu s-a sfîșit să meargă în direcția reușitei artistice, după modelele sigure, printr-o revărsare de talent ironie și originalitate, devenind unic printre contemporani.

ION C. ȘTEFAN

—> doamne un joc (s.n.)/ În rostul vremilor eterne”.

În consonanță cu prozodia și sintaxa poetică de factură folclorică, limbajul poetic antrenează/ adăunează în fluxul său de o aleasă cantabilitate note specifice, definitorii ale rostirii tradiționale, arhaisme și vocabule dialectale, toposuri și motive ancestrale ale mitologiei noastre, credințe populare, personaje fantastice, elemente etnofolclorice semnificative și puternic iradiante în planul sugestiei lirice: „Pe pământul din cuvânt/ Urcă orbul iedul sfânt/ De moarte ca să ferească/ Lumânarea creștinească// ... Să se ardă să te înghită/ Candela fără ursită (s.n.)/ Să te scuture o dată/ Călăul ce ți s-arată”. („Blestem de inger, p. 32). Sau: „Lumânare cu noroc/ Capul cui îl pui în joc/ Strigă orbul de sub ape/ Secera ca să îl scape// Bunul nostru Dumnezeu/ A întors pomul din ou (s.n.)/ Crucea să se facă roată/ Piatră – cârpă de la vatră”. („Căința târzie”, p. 33).

Într-o asemenea paradigmă stilistică, numeroasele cuvinte de extracție mitologică și etnofolclorică, puse în circulație/ valoare, se metamorfozează în simboluri polivalente, ce configurează, în cele din urmă, mozaical, o veritabilă rețea simbolică, de finețe și un rafinament estet. Un estetism fantast și ironic-amar, orientat în direcția unei imaginații magice, ca în memorabila poezie „Umbră vinului”: „Coboară moarte coboară/ Patima din stânca rară/ Piatra de sub temelii/ Negura de sub pustii/ Până-n jos la Dumnezeu/ În păcatul cel mai greu/ Ars ucis când revărsat/ Îngerăș transfigurat/ Pas de vorbă peste masă/ Ceas de candelă soioasă/ Vrăjitoare fără rol/ Spaima ursitoarelor/ Scoate carnea la izvor/ Să se stâmpere un dor”. (s.n.)

Este ușor sesizabilă chiar și în versurile mai sus citate o constantă tendință de erotizare a expresiei și de infuzare cu senzualitate a imaginarului, a rostirii poetice: „Te prefaci că ești departe/ Apa vie ne desparte.../ Te apropii de departe/ Rasa cârnii arătate/ Te apropii iar de vis/ Taina cârnii ai prezis”. („Doar tu”, p. 86) Sau această mică bijuterie lirică lucrată în filigran și de o seducătoare, discretă muzicalitate: „Ceteraș de platină/ Vino de mă clatină/ Stâmpără-mă în noroc/ Pe cununa ta de foc// Fă-mă vânt, fă-mă pământ/ Dor sfîșit cu legământ/ Fă-mă cremene în mal/ Poartă în mărgăritar”. („Potopul din urmă”, p. 61).

Modelul folcloric pus în valoare cu predilecție se dovedește impresionant de elastic, de permisiv pentru formule și tehnici poetice dintre cele mai diverse, ca și în privința temelor, motivelor tematice și ideaticii ce organizează și conferă un plus de densitate/ substanțialitate întregului discurs liric. Așa se face că, în matricea stilistică și prozodică a versului popular, poeta Luminița Cojoacă scrie cu reușite sensibil poezie de factură reflexivă, gnostică, de notație și atmosferă și stare de spirit, mici alegorii și parabole existențiale, secvențe/ crochiuri peisagiste cu un pregnant relief expresiv/ sugestiv etc.

Ipostaza meditativă este cea mai frecventă și mai generoasă cu scrisul Luminiței Cojoacă, numeroasele poeme de această factură fiind înfiorate intens de fluxul subtextual al unui lirism reflexiv elevat: „Nu te chinui femeie/ Să crești lacrimă în vin/ Prunc curat fără venin.// Nu te chinui femeie/ Să scrii morții o cerere/ Dumnezeul din aluat/ Să te ierte de păcat” („Păcat de sânge”, p. 17) Sau aceste frumoase și profunde „Gânduri de femeie”: „Saltă pomul din izvor/ Negura peste pridvor/ Sângele

stinge-l în vis/ Moartea peste paradis// Vinul ninge-l peste mal/ Carne aleasă la hotar/ Vinul toarnă-l peste mir/ Crucea fără cimitir”. Ca și: „Arde inger de hârtie/ Negura din poezie/ Flacăra întoarsă-n carte/ Candela aprinde-o-n noapte// Să stingi vânt să seceri foc/ Carne fără de noroc/ Să arzi vânt să seceri mal/ Lumină înspre hotar”. („Marginea lumii”, p. 49).

Semnalăm, de asemenea, câteva poeme ce sugerează cu o remarcabilă autenticitate estetică o anume atmosferă mitică, metafizice reverberații afective: „Mi-este dor de întuneric/ Negură dinspre cuvânt/ Câinii latră arătării (s.n.)/ Flăcări sting în jurământ// Arome de cârni amare/ Se împart peste pământ/ Păcatele noastre toate/ Au orbit ochiul prea sfânt” („Rugă pentru iarnă”, p.5). Sau: „Bat clopote la poarta mică/ Morții îi cuprind cu frică/Și-i întorc peste cuvânt/ Mierea omului ce sunt// Carnea de alegi din moarte/ Urlă iedul rău cât poate/ Pașii saltă din aluat/ Și se scaldă în păcat”. („Apa lui Dumnezeu”, p. 84)

O totală, neclintită încredere în puterea magică, inefabilă a cuvântului de a crea demiurgic o meta-realitate pare a se constitui în resortul primordial, continuu tensionat, ce declanșează în momentele de grație ale eului poetic tainice, nebănuitele energii creatoare cu care sunt caligrafiate cu finețe și rafinament expresiv poemele ce se îmbină mozaical în universul arhaic, tradiționalist, de o incontestabilă originalitate al poeziei Luminiței Cojoacă.

VICTOR RUSU

Parcurgând integral poeziile din acest volum, vom constata că ele prezintă o imagine de ansamblu a unei lumi, pe cât de pitorească, pe atât de virilă, ca și cum setea de viață, de dragoste și răzbunare, s-ar revărsa din trupurile personajelor creionate cu atâtă har de autor...

Modelul folcloric pus în valoare cu predilecție se dovedește impresionant de elastic, de permisiv pentru formule și tehnici poetice dintre cele mai diverse, ca și în privința temelor, motivelor tematice și ideaticii ce organizează și conferă un plus de densitate/ substanțialitate întregului discurs liric.

litere

Mariana Șenilă-Vasilu

O istorie subiectivă a artei în imagini (III)

Credință și culoare

COBORÂREA DE PE CRUCE

Autor **ROGIER VAN DER WEYDEN (1399 - 1464).**
Pictură în ulei.
Anul execuției: 1435.
Muzeul Prado - Madrid.

PIETA

Autor **ENGUERRAND QUARRTON (cunoscut ca activ între 1444 - 1466).**
Pictură în ulei,
executată între 1454-1456.
Muzeul Luvru - Paris.
Dintre sutele de coborâri de pe cruce, plângeri ale lui Iisus ori

și "Pieta" (de la Avignon), a lui Enguerrand Quarrton/Charretton ori Charretier cum mai este el cunoscut, aflată astăzi la Luvru. În ambele cazuri, măiestria artistică este subordonată sentimentului de trăire sinceră, lucru arareori întâlnit chiar și la cei mai iluștri artiști ce au pictat acest subiect și care au ținut mai degrabă să-și dovedească virtuozitatea picturală decât tragica trăire a aceluși moment. Dată fiind calitatea aparte a celor două picturi, cred că e potrivită compararea lor, chiar dacă între ele există diferențe de ordin compozițional, de modalitate artistică și ca expresivitate.

personalităților singulare. Picard de origine, dar trăind o perioadă îndelungată în sudul Franței, pictura lui Quarrton este, artistic vorbind, un ciudat amestec dintre goticul francez și luminozitatea picturii italiene. Dacă pictura lui van der Weyden excelează prin bogăție cromatică, amploare compozițională și tehnică, în ce privește folosirea culorii, Quarrton impune mai degrabă prin austeritate coloristică și expresivitate gotică a formelor. Dragostea pentru detaliile decorative prețios lucrute la van der Weyden, are rostul de a evidenția prin contrast chipurile îndurerate a celor care participă/asistă la darea jos de pe cruce a trupului lui Iisus. Gama expresiilor, surprinse cu finețe arată calitatea de bun observator și pătrunzătoare acuitate privind psihologia umană. Trece de la calmul fatalist al înțelepciunii bărbaților la figurile feminine ce plâng frângându-și mâinile, de la crisparea dureroasă până la împietrirea chipului livid al Fecioarei leșinate. Amploarea compozițională cu nu mai puțin de zece personaje, niciodată repetitive ca mișcare sau culoare, închisă în forma aparent rigidă a unui triptic, distonează cu austeră compunere cu doar patru personaje din "Pieta" din care unul este donatorul. Acesta din urmă ar putea fi, fără vreo pagubă pentru tablou, eliminat, atitudinea sa singulară și neparticipativă fiind evident o concesie făcută celui care comandase pictura. În timp ce "Coborârea de pe cruce" este o explozie cromatică (roșu, un incredibil albastru al veșmântului Fecioarei, verde oliv, ocră și alb, totul proiectat pe fundalul aurit), "Pieta" a lui Quarrton e de o severă sobrietate cromatică la care se mai adaugă și acel "ton de galerie" depus în timp peste pictura originală ceea ce o face și mai întunecată decât era probabil în realitate.

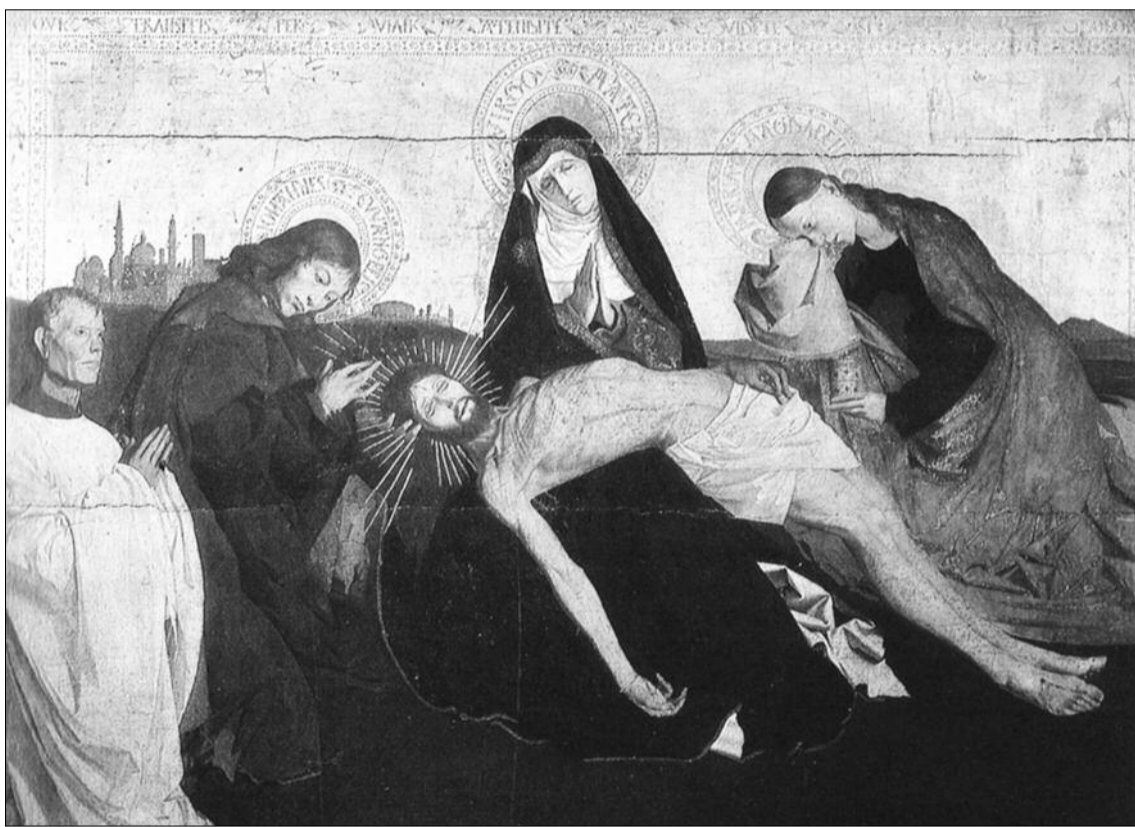
În timp ce "Coborârea de pe cruce" a lui van der Weyden seamănă cu un spectacol tragic a cărui punere în scenă aparține pictorului, "Pieta de la Avignon", prin reducerea la maximum a tuturor elementelor tabloului, de la desenul gotic-expressionist, la reducerea drastică a numărului de personaje și culoarea surd-austeră exprimă în cel mai firesc mod tragicul momentului. Din contră, de n-ar fi pătrunzătoare psihologie a personajelor și impecabila redare a chipurilor îndurerate, din cauza bogăției veșmintelor și a coloritului lor strălucitor, "Coborârea de pe cruce" a pictorului flamand ar da impresia unui spectacol mundan, a unui accident care, după definiția dată de Mircea Eliade, adună lumea la un colț de stradă. Compozițional, prin gruparea personajelor și modul în care face legătura între ele prin corpul șerpuit, fără vlagă a lui Iisus,

mișcare reluată în paralel de Fecioara care leșină, van der Weyden e cu mulți pași înaintea lui Quarrton, însă tabloul acestuia din urmă, auster peste toate, cu o ordonare a personajelor în tipul consacrat piramidal are mai mare impact emoțional. În cazul tabloului său, privirea nu mai este furată de lucruri colaterale subiectului precum policromia vestimentară și impecabila redare a materiei, de multitudinea personajelor, de amplitudinea mișcărilor și perfecțiunea construcției anatomice, din contra, ceea ce agață de îndată privirea și atrage atenția este tragismul pe care îl emană tocmai prin "sărăcia" în toate cele a picturii. Iuscimii lui van der Weyden de a reprezenta corpul Răstignitului coborât de pe cruce prin curbarea sa în formă de S inversat, Enguerrand Quarrton îi opune imaginea unui trup intrat în *rigor mortis* așezat ca un arc pe genunchii Fecioarei. Cu convexitatea toracelui îndrept spre cer, cu mâinile și picioarele atârând rigide, cu capul înconjurat de raze ce sugerează originea divină, susținut de Sf. Ioan, toate acestea dau cea mai dramatică imagine a morții.

Mult timp "Pieta" a fost considerată creație anonimă, fiind cunoscută doar drept "Pieta de la Avignon", dar și așa era clasată printre capodoperele artei europene a secolului XV. Abia studii recente elaborate ale picturii, care a fost comparată cu alte picturi ale lui Quarrton, au dus la concluzia că "Pieta" este opera sa. Expresivitatea tabloului și calitățile picturale deosebite au făcut ca "Pieta" să fie inclusă în cele 1.000 de opere ce constituie tezaurul artistic al Franței.

Cât despre "Coborârea de pe cruce" a lui van der Weyden, considerată chiar din timpul vieții artistului o capodoperă, e suficient să se știe că Filip al II-lea al Spaniei era îndrăgostit de această pictură. Cât era el de rege, și nu unul oarecare ci dintre cei mai temuți, n-a reușit să o achiziționeze de la proprietarii ei, arbaletierii din Louvain în a căror capelă fusese așezată și a trebuit să se mulțumească cu o copie pe care a plătit-o fără să crâncească. Când s-a retras la Escorial a luat copia cu el într-atât era de obsedat de pictura lui van der Weyden. Ce n-a reușit temutul Filip al II-lea al Spaniei a izbutit sora lui Carol Quintul, Maria de Austria, care a adus în cele din urmă lucrarea la Prado.

Cele două tablouri, deși diferite din multe puncte de vedere, se impun egal atenției vizitatorului, fiecare prin calitățile sale și amândouă prin desăvârșire artistică. Rămâne la latitudinea fiecăruia să aleagă care-l impresionează cel mai mult. Personal, le iubesc egal pe amândouă.

puneri în mormânt văzute prin muzeele Europei, două m-au mișcat în mod special: "Coborârea de pe cruce" de la Prado a desăvârșitului pictor flamand Rogier van der Weyden

Van der Weyden face parte, artistic, din școala flamandă și chiar dacă pictural este superior multor pictori care ilustrează calitățile acesteia, el îi depășește cu mult situându-se în grupul

MAGDALENA CĂINDU-SE

Autor, Tizian Vecellio (1488-1576). Ulei pe pânză. Tablou executat între 1566-1570. Muzeul Ermitaj, Sankt Petersburg.

MAGDALENA LA CANDELĂ

Autor, Georges de La Tour (1593-1652). Ulei pe pânză. Pictură executată între 1630-1635. Luvru, Paris.

Până în secolul XX, când artele au început să se îndepărteze din ce în ce mai mult de ființa umană, dedându-se la fel de fel de „experimente”, la efemere spectacole exhibiționiste aflate la periferia fenomenului estetic, ambiția artiștilor a fost să depășească copierea aparențelor realității. Surprinderea corectă a anatomiei, fizionomiei și asemănării cu modelul nu i-a mai mulțumit pe marii pictori sau sculptori, ei au dorit să redea în portret caracterul și însăși sentimentul, acel ceva greu de definit, adeseori mascat sub mimică și gesturi menite să ascundă interioritatea personajului. Marii maestri ai picturii renascentiste au reușit această performanță pentru că, acolo unde privirii obișnuite îi scapă esența, ochiul exersat al pictorului vede dincolo. Din păcate, temerara încercare a eșuat în gestică artificială și grimasă în baroc, iar în neoclasicism, în sterilitatea înghețată. Din secolul al XIX-lea, când singurul preocupat de redarea acestui „fleac” a fost Degas (a se vedea „Absintul”), mai niciun pictor nu s-a mai arătat interesat de această problemă.

Printre temele majore abordate de pictori în Renaștere a fost și cea a Magdalenei, păcătoasa care se căiește pentru trecutul său libertin, lipsit de moralitate și mai cu seamă de credință. Două tablouri se desprind cu deosebire din nenumăratele pânze cu acest subiect. Prin măiestria artistică și pătrunzătoare percepție în plan psihologic se impun: „Magdalena căindu-se”, a pictorului venețian Tizian, și „Magdalena la candelă”, a artistului loren Georges de La Tour; prima prin exteriorizarea exacerbată a sentimentului de pocăință, ce-a de-a doua prin interiorizare și introspecție; cea a lui Tizian, prin indubitabilele calități de mare colorist, iar cea a lui Georges de La Tour, datorită austerității și reducerii problemelor cromatice la clar-obscur. Cu toate diferențele de viziune și metode picturale, ambele reușesc marele tur de forță de a reda sentimentele ce o animă pe pocăita Magdalena. Mediteranean, Tizian recurge la imaginea unei senzualități spectaculoase, cu o Magdalena plină de nuri care se desprinde de sine înecat în lacrimi. Nordic, Georges de La Tour este reținut atât în redarea sentimentului, Magdalena lui e meditativă, închisă în sine, lucru servit perfect de austeritatea în culoare a pânzei, cromatic redusă la tonuri închise, rupte doar de strălucirea

albului bluzei și a petei de roșu a fustei, de altminteri singura culoare din întregul tablou. Influențat vizibil de clar-obscurul caraveggesc, cel cu o singură sursă de lumină, La Tour are abilitatea de a evita duritatea decupajului dintre umbră și lumină, recurgând la trecerea prin tonuri blânde, fără acea tăietură ca de cuțit la care Caravaggio avea obiceiul să recurgă, mai cu seamă la început. În plus, Magdalena în viziunea lui La Tour este o țărancă oarecare, foarte departe de curtezana pictată de Tizian. Descultă, îmbrăcată simplu cu o bluză albă, care-i cade pe umăr, semn al unei vag reminiscente senzualități, și o fustă roșie, cu mâna dreaptă rezemată de craniul pe care îl ține pe genunchi - *Memento mori!* - și cu cea stângă sprijinind bărbia, Magdalena privește lumina candelai cufundată în meditație. Capul, pe trei sferturi întors, ale cărui

trăsături mai mult se ghicesc decât se văd, arată lepădarea de cele lumești. Cărțile de pe masă, crucea de lemn pe care ele se sprijină și candela spre care își întoarce fața nu țin de recuzită, ci sunt simboluri: cărțile înseamnă înțelepciunea la care aspiră, crucea de lemn sugerează crucea pe care avea să fie răstignit ulterior Iisus, iar lumina candelai semnifică credința la care sufletul ei chinuit aspiră. Întunericul care o înconjoară și care cotropește pânza, redat prin tonuri închise, dincolo de metoda de lucru în clar-obscur a pictorului, simbolizează negura sufletească din care Magdalena se desprinde treptat. Singurele lucruri luminate sunt feștila arzândă a candelai și pieptul ei în dreptul inimii, aluzie la sufletul care se eliberează de trecutul tulbure, aspirând spre Dumnezeu. Cu toată simplitatea lui, cu toată parcimonia lui coloristică, tabloul lui Georges de La Tour este impresionant din toate punctele de vedere, și artistic și în plan psihic.

Cu „Magdalena căindu-se” a lui Tizian lucrurile stau altfel. Neconform în mare parte cu imaginea păcătoasei urâțite de suferința sufletească și plâns, uscată de atâta post și rugăciunea în care stăruie, Magdalena lui Tizian contrazice imaginea stereotipă, ea e femeie tânără, frumoasă, cu nuri voluptuoși. Cămașa de pânză subțire, semitransparentă, abia se aține pe formele rotunde și provocatoare. Un șal cu care se învelește neglijent, părul blond roșcat/blond venețian - culoare specifică lui Tizian - despletit, ale cărui șuvițe se împreună precum un colier prețios în jurul gâtului plin și senzual, completează prea lumeasca ei imagine. Doar mâna dusă la piept și ochii înotând în lacrimi înălțați spre cer a rugă arată zbuciumul păcătoasei care se căiește pentru trecutul ei nedemn și lipsit de credință. Ca și

Întâiul lucru care îl atrage pe privitor este chipul de o frumusețe clasică al Magdalenei înobilat de adâncă și adevărata căință care se citește în ochii săi mari înecați în lacrimi. Ca și în cazul misteriosului zâmbet al Giocondei, expresia ochilor nu ține de caligrafiera corectă a anatomiei, ci de inegalabila măiestrie picturală a lui Tizian, de știința și tehnica artistică, de subtilitatea griurilor folosite, de acel ceva care face dintr-un artist adevărat o coardă ultrasensibilă capabilă să restituie în culoare sufletul, nimicul ăla chemat sentiment. Cheia tabloului este mâna păcătoasei cu chemări de sfântă dusă la piept, în dreptul inimii. În această mână se întretaie toate axele tabloului, semn că plasarea ei acolo nu este întâmplătoare. Inima, care nu se vede, devine astfel locul geometric compozițional al pânzei, dar și cel de întâlnire al sentimentelor Magdalenei: în ea, iubirea nesfârșită se întretaie cu suferința cea mai adâncă, cu căința și cu dorința arzătoare de a fi iertată și mântuită. Și toate acestea se împlinesc prin mijloacele artei.

Tizian a fost un maestru al ordonării compoziționale. Sub înșelătoarea aparență a distribuirii elementelor la întâmplare, nimic nu este lăsat la voia hazardului, totul este riguros gândit. La Tizian, mai mult poate decât la alții, se poate vorbi de inteligență plastică. Sub aparența jocului întâmplării, a poziționării mâinilor, a umărului dezgolit și al cărții sfinte e un crescendo care merge de jos în sus, de la stânga la dreapta, înspre vârful portretului piramidal, compus astfel încât centrul de interes pictural și emoțional să fie chipul Magdalenei întors spre cer și impresonanții ochi plutind în lacrimile căinței.

Tizian a fost un mare colorist. „Magdalena căindu-se” e o simfonie de griuri și tonuri de alb vibrante, de ocuri luminoase și brunuri aurii roșcate. În masa de griuri colorate, tonica, culoarea fără de care tabloul ar fi eșuat într-o tonalitate șterasă, lipsită de viață, este formată de grupajul de dungi roșii de pe șal alternate cu albuli calde, totul întărit de prezența unui negru grizat. Pictorul a știut când, cât și unde să întrerupă formele și să alterneze petele de culoare. Folosirea pasajului, acea zonă de trecere, dar și de unire a petelor de culoare, a scos pânzele sale din încremenirea și vidul sub care erau pictate tablourile prerenascentiste. Și cum se vede în cazul picturii lui David, chiar și la mult timp după el.

Nu există cuvinte potrivite pentru a traduce ce a însemnat pictura marilor maestri, tablourile lor nu pot fi „povestite”, ele trebuie văzute, nu în albumele de artă, nu în documentarele filmate, oricât de bine făcute, ci în muzee, acolo unde le e locul. Impactul originalului asupra iubitorului de artă este adesea cu adevărat copleșitor, așa cum mi s-a întâmplat și mie la întâlnirea cu picturi atât de divergente ca viziune cum este cazul celor două Magdalene, una pictată de venețianul Tizian, cealaltă de lorenul La Tour.

Printre temele majore abordate de pictori în Renaștere a fost și cea a Magdalenei, păcătoasa care se căiește pentru trecutul său libertin, lipsit de moralitate și mai cu seamă de credință. Două tablouri se desprind cu deosebire din nenumăratele pânze cu acest subiect.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Complexul Expozițional „Casa Cărții”, expoziția de pictură sub genericul „Emoție și Culoare”, realizată de Adelia Bogdan. Născută în București, de profesie asistent medical, autoarea simte chemarea culturii încă din tinerețe, absolvind cursurile Școlii Populare de Arte din Pitești și din Piatra Neamț. Adelia Bogdan are numeroase lucrări de artă plastică în colecții particulare din

Festivalul Cântecului Muntenesc

țară, dar și în Ungaria și Polonia, precum și un dosar voluminos de poeme, din care citește la evenimentele culturale unde este invitată. La vernisajul expoziției de la „Casa Cărții” i-au fost alături familia, prieteni, poeta Allora Albulescu, promotorul cultural Adina Perianu, filologul Petru Pistol, artistul plastic Ion Bratu, redactorul-șef al revistei „Carpaticea”, scriitorul Nicolae Cosmescu, elevi și cadre didactice de la Colegiul Național „Zinca Golescu”. „Dincolo de pânză vedem prezentul, visul și realitatea și comunicăm prin culoare”, este mesajul autoarei pentru cei interesați de arta sa.

Lansarea volumului „Dintr-o Palmă”

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, o nouă ediție a proiectului sub genericul „Povești de Viață - Povești de Suflet cu Denisa Popescu”. Invitatul poetei Denisa Popescu a fost directorul cotidianului Argeșul, jurnalistul și scriitorul Mihai Golescu, iar publicul constituit din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic „Maria Teuleanu”, creatori și consumatori de cultură s-a delectat preț de un ceas, cu un interesant dialog despre mass-media, educație și cultură. „Educația și cultura omoară fiara din noi,

fiara cu care ne naștem. Mă zdruncină intrarea în normalitate, pentru că suntem atât de răvășiți. Prima mea iubire a fost lectura, sunt un pui de țaran, când eram mic, tata ne citea din Biblie, era ca o slujbă, făcută pentru Cel de Sus, iar acel Decalog trebuie însușit de fiecare, pentru că ne ține în formula civilizată”, le-a spus Mihai Golescu celor prezenți.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova o nouă ediție a Cenuclului „Armonii Carpatine”. Evenimentul a cuprins o lectură publică susținută de membri și simpatizanți ai Ligii Scriitorilor din România și de Expresie Română de Pretutindeni Filiala Argeș, care au citit poeme și fragmente din creațiile proprii: scriitorii Vasile Dorin Ghilencea, Ion Dincă, poeții Nicolae Braniște, Constantin Teodor Craifaleanu, Adrian Mitroi, studenții Marius Ionescu, Denisa Coroja, Marina Pantazi. Grupul Vocal „Armonia”, sub conducerea dirijorului Nicolae Perniu a completat atmosfera cu un recital muzical pe gustul publicului format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Tehnic „Armand Călinescu” și alți consumatori de cultură. În cadrul cenuclului a mai avut loc lansarea noului număr al revistei „Carpaticea”, publicație de literatură locală, cu apariție trimestrială, coordonată de scriitorul Nicolae Cosmescu.

■ Primăria Municipiului Pitești și Consiliul Local, prin Centrul Cultural Pitești au organizat vineri, 30 septembrie, la Centrul Multifuncțional, a doua ediție a Festivalului Cântecului Muntenesc. Evenimentul, coordonat de profesorul de canto popular Valentin Grigorescu a cuprins recitaluri de folclor din zona Muntenia, susținute de interpreți amatori și profesioniști, precum și recitaluri extraordinare, ale unor artiști consacrați ai muzicii populare românești: Elisabeta Turcu, Nineta Popa, Niculina Stoican, Polina Gheorghe, Valentin Grigorescu, Emilia Ghinescu, Rodica Oprican, Zina Ghițulescu, Gabriel Dumitru. Acompaniamentul a fost asigurat de Taraful „Zavaidoc”, sub îndrumarea dirijorilor Virgil Iordache și Victor Buștean.

■ Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice a fost sărbătorită la Pitești, sâmbătă, 1 octombrie, printr-un spectacol de folclor și muzică de petrecere, oferit de Primăria Municipiului Pitești, prin Centrul Cultural Pitești și de Consiliul Județean Argeș, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș. Manifestarea, desfășurată în Piața Vasile Milea a atras un public numeros, amator de distracție în aer liber. Evenimentul a fost susținut de Orchestra „Doina Argeșului”, dansatori de la Palatul Copiilor din Pitești, Valentin Grigorescu, Mariana Popa, Daniela Cernea, Rodica Oprican, Florin Ciocârlie, Ansamblul Folcloric „Doruri Argeșene”, Grupul Vocal „Armonia”.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, un spectacol muzical-literar, dedicat Zilei Internaționale a Vârstei a Treia. Manifestarea a cuprins un recital de muzică populară și de petrecere, oferit de Grupul Vocal „Armonia”, coordonat de col.(r) Nicolae Perniu, precum și melodii îndrăgite și poezii, interpretate de membri ai Ansamblului Folcloric „Doruri Argeșene”, condus de Florica Bratu, președintele Asociației „Eurosenior” a Pensionarilor și Expropriatilor din România. Preț de un ceas, publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic „Maria Teuleanu”, creatori și

consumatori de cultură s-a delectat cu un program artistic bogat și diversificat, datorit cu bucurie de către distinșii reprezentanți ai pensionarilor argeșeni.

■ Centrul Cultural Pitești și Uniunea Scriitorilor din România Filiala Pitești au organizat în Sala Ars Nova, lansarea volumului de proze scurte cu titlul „Dintr-o Palmă”, de Ion Lică Vulpești. Originar din satul Vulpești, județul Olt, autorul, absolvent al Institutului de Limbi Străine București și al Facultății de Filologie din cadrul Universității București, membru al USR Pitești a publicat până acum volumele: „Ziua cu gândurile-n hățuri”, în anul 1981, „După-amiezi cu cai” în 1987, romanul disident „Dom Petrică și celelalte”, în 1991, cartea „Mireasa cu mâna ruptă”, în anul 2000, „Printul Cenușiu”, în 2001, volumul intitulat „O poală cu ouă”, în 2006. Noua apariție editorială, cu titlul „Dintr-o Palmă” a stârnit interesul cititorilor, care s-au delectat preț de mai bine de un ceas, cu zicerile unor importanți literați argeșeni, privind creația literară a maestrului Ion Lică Vulpești: scriitorii Dumitru Augustin Doman, Mihai Golescu, George Rizescu, poeții Florian Stanciu, Constantin Vărășcanu, Amalia Constantinescu, Florian Silișteanu, profesorul de limba și literatura română Vasile Ghițescu. Iar distinșul autor a dialogat cu publicul în nota-i plină de umor și înțelepciune, confirmând spusele prietenului și colegului de breaslă, George Rizescu: „Un scriitor de talia profesorului Ion Lică Vulpești este o instituție de cultură în sine”.

■ Sărbătoare frumoasă la Pitești, prilejuită de Târgul „Toamna Piteșteană”, manifestare de tradiție a urbei, ajunsă la a 11-a ediție. Evenimentul, organizat de Primăria Municipiului Pitești și Consiliul Local a reunit în Piața „Vasile Milea” un număr mare de producători și comercianți de fructe, legume, flori, must și produse agro-alimentare de sezon. La deschiderea oficială au participat reprezentanți ai administrației județene și locale, care au vizitat, degustat și au cumpărat câte ceva din îmbietoarele exponate. Atmosfera a fost animată de un spectacol de folclor, susținut de artiști ai Centrului Cultural Pitești: Valentin Grigorescu, Grupul Vocal „Zavaidoc”, Taraful „Zavaidoc”, Violeta Dincă, Iulian Ghiță, Rodica Oprican.

■ Centrul Cultural Pitești și Clubul Româno-Arab de Cultură și Presă au organizat în Sala Ars Nova de la Casa Cărții, simpozionul cu tema „Cultura Violentei și Violenta Culturii”, susținut de jurnalistul de origine palestiniană, Ahmed Jaber. Scriitor, membru fondator al Clubului Româno-Arab de Cultură și Presă, analist pe problematica Orientului Mijlociu, distinșul invitat și-a expus viziunea despre violență, potrivit căreia, omul se naște cu un sâmbure de violență, care poate fi controlată și temperată numai prin educația primită în familie și în societatea în care trăiește. Ahmed Jaber și-a continuat prelegerea despre violență în contextul conflictelor care apar în Orientul Mijlociu, tensiuni care conduc la fenomene de terorism, avându-i autori pe indivizii lipsiți de educație și cultură. La eveniment au participat interactiv elevi, cadre didactice de la Colegiul Tehnic „Armand Călinescu”, poeți, scriitori, istorici, jurnaliști și alți consumatori de cultură.

CARMEN ELENA SALUB

actualitate

„Emoție și Culoare”

„Cultura Violentei și Violenta Culturii”

PLIMBARE DE SEARĂ, PE „STRADA CHOPIN”

Noapte, ploaie, gânduri... aromă de cafea cu parfum de vise, la Godot Café-Teatru în Centrul Vechi al Bucureștiului de altădată... Câte spectacole am văzut în acest loc magic! Cunosce bine, atât de bine, fiecare colțișor al cafenelei... Aici am întâlnit aproape toate generațiile de actori: începând cu Rodica Mandache, Manuela Hărăbor, Magda Catone, Maia Morgenstern, Mircea Rusu, până la Vlad Zamfirescu, Medea Marinescu, Marius Manole, Andrei Aradits [Orovici], Ilina Monolache, Dan Bordeianu, Mirela Zeța, Mișa Șerban, Constantin Diță, Andreea Grămoșteanu, Dan Rădulescu, Corina Moise, Cătălin Babliuc și mulți alții. În seara aceasta, o seară caldă de toamnă târzie, când spiritul verii zâmbește discret, în amintire, nelăsându-se dus pe deplin, mă întorc, cu un gând nostalgic, la Godot Café, locul unde stagiunea nu se închide niciodată...

Cu o zi înainte intrasem deja în lumea de basm a Prințesei Martha Bibescu și a Palatului de la Mogoșoaia, iar mâine voi fi la Teatrul Metropolis, alt loc al Bucureștiului, care îmbină vechiul și noul, deopotrivă. Măine îi voi revădea pe Marius Bodochi și pe Cristiana Răduță-Bobic în „Jurnalul plăcerii” de Jean-Claude Carrière, sperând să pot găsi bilete și la „Paganini”, în regia lui Mick Davis/ Alexandru Nagy, regizor secund, piesă cu o distribuție de excepție, ce îmbină monștrii sacri al scenei românești cu tinerii meniți să le calce pe urme (de la Gelu Nițu – Episcopul Janin, Mihai Gruia Sandu – Satan, Ana Ciontea – Teresa Paganini, Claudiu Bleont –

Napoleon Bonaparte până la Tudor Aaron Istodor – Niccolo Paganini și Cristina Mihăilescu – una dintre fetele de la curte). Dar până mâine... rămân ancorată în prezentul ce mi-l oferă ziua – sau mai bine zis seara – de astăzi, pentru că este trecut deja de ora 18:30. Mă grăbesc să ajung, cu un taxi, pe „Strada Chopin, nr. 10”. Pardon, pe strada Blănari, nr. 14, pentru a viziona spectacolul numit „Strada Chopin”... Uneori, o mică încurcătură, ca pe vremea lui nenea Iancu, nu strică, ba chiar stârnește un zâmbet, într-un colț de privire, de suflet, de gură...

Întru în cafenea-teatru și aștept să începă piesa, în regia tânărului Andrei Vizitiu. Actorii, alți doi tineri frumoși și talentați, Steliana Bălăcianu și Thomas Ciocșirescu – pe care îi mai văzusem, stagiunea anterioară, la Teatrul Bulandra în piesa „Obiceiuri necurate” de Tom Smith (regia: Mihai Constantin), alături de Gelu Nițu – sunt născuți anume pentru lumina ce pălpeie pe scenă, când toate celelalte lumini ale sălii, se sting și orice murmur amuțește, în brațele unei tăceri depline.

„Strada Chopin”, nr. 10, este genul de piesă ce-și însușește acea dimensiune clasic-romantică, a unui început timid de iubire, la prima vedere, între un tânăr actor, Matei și o tânără „actriță amatoare”, Ana, patroana unei băcănii. Precum spunea Coco Chanel că luxul este „opusul vulgarității”, nu al sărăciei, așa cum „cred unii oameni”, veți regăsi în această piesă atât cuvintele ei, cât și scene de film cu actori de neuitat (Manuela Hărăbor și regretatul Adrian Pintea din

„Pădureanca”), vă veți convinge singuri că „moda trece, stilul rămâne” (Coco Chanel): acel stil al bunului-simț, ce nu se demodează niciodată. Vinul vechi și roșu, din podgoriile noastre, devine autentic, ascunzându-se, subtil și ingenuu, sub numele unei firme franțuzești. Un nume cunoscut, în spatele unei etichete abstracte... Jazz-ul, blues-ul, replicile inteligente – și din când în când acide – pline de substat, ale personajelor, atmosfera jovială, stropii de ploaie, transformați curând în șuvoaie torențiale, garantează succesul acestei piese în stil retro. Actorii cuceresc prin naturalețe, prin eleganță, prin puterea dăruirii totale, în fața publicului spectator, în fața veritabilului act artistic, purificat de cuvintele vulgare și de conotațiile obscene ale momentului de tranziție spirituală.

„Păstrează-ți tocurile, capul și standardele înalte” pentru că „simplitatea este cheia eleganței adevărate” spunea Coco Chanel. „Strada Chopin” – mai mult decât o piesă de teatru a anilor noștri – este o lecție frumoasă de viață, o lecție a simplității trăirilor profunde, a eleganței spirituale, a decenței stoice într-o lume încăpățanată de indecentă. „Strada Chopin” este calea capabilă să abată individul, din drumul instinctiv al atracției primitive și implicit interesate spre interiorul său vibrant, nealterat încă de lumea desuetă, de viața aflată la limita derivei dureroase a speciei umane. „Strada Chopin” este drumul ce duce trupul spre suflet, haosul spre creație...

A.E. CONSTANTINESCU

„Strada Chopin”, nr. 10, este genul de piesă ce-și însușește acea dimensiune clasic-romantică, a unui început timid de iubire, la prima vedere, între un tânăr actor, Matei și o tânără „actriță amatoare”, Ana, patroana unei băcănii.

Povestea primului român...

(urmăre din p. 32)

negru, mi-am zis, și am luat-o de la capăt...” Curiozitatea mea m-a făcut să-l întreb pe Avram dacă în timpul cursei te mai poți odihni, din când în când, făcând pluta sau schimbând stilul de înot. „Regulile sunt foarte clare. Când te înscrii trebuie să alegi unul din cele patru stiluri: crawl, brass, spate sau fluture. Nu le poți alterna. Eu am ales, normal, stilul crawl. Brass-ul e mai economic dar înaintezi greu. Stilul fluture e cel mai greu dintre toate. Numai vreo 2-3 oameni au reușit folosind acest stil. Chiar dacă îți s-ar permite să faci pluta, te iau curenții. Și când faci pauza de alimentare ai la dispoziție doar 10-15 secunde. La o jumătate de oră, pilotul oprește barca, te apropie de ea și îți se aruncă bidonul. Bei shake-uri la care eu am mai adăugat și batoane de căneapă.”

Dușmanul nr. 1, Hipotermia, a fost învins, definitiv, la Jieț

„Anul acesta am dat bătălia finală și am câștigat războiul. Am avut trei bătălii pierdute în Iadul de gheață și, acum, am învins definitiv. Am făcut micuța mea revoluție. Atenție! A mai fost un român care a traversat, neoficial, Canalul pentru că a făcut-o în costum de izopren. El se numește Andrei Roșu de la formația *Gaz pe foc* și a traversat Mâneca în cadrul unui trialton desfășurat pe distanța Londra – Paris. Îi zice *To Arch to Arch. De la Arc la Arc*. Un englez a realizat același lucru dar anul acesta a vrut să traverseze Canalul pentru ca performanța să-i fie luată, oficial, în seamă. Dick Thomas a traversat, în 2014, Canalul în costum de izopren. Acum a vrut s-o facă doar în costum de baie. Englezii socotesc că dacă ești sănătos și vrei să faci performanță a te îmbrăca în izopren e o blasfemie. El a murit chiar cu o zi înainte de a înota eu. A fost foarte aproape de țărnul francez dar nu l-a atins...” Avram Iancu a realizat, din precedentele trei încercări, că dușmanul nr. 1 în Iadul de gheață i-a fost hipotermia. S-a hotărât să găsească, acasă, o apă mai rece decât cea din Canal și să se antreneze acolo. A găsit-o pe Jieț. Apa avea 10 grade, era suficient de adâncă și bazinul era în fața unei vâltori. Trebuia să înoti

din greu ca să rămâi pe loc. A făcut două antrenamente pe zi, între 10 minute și o jumătate de oră. Fetele sale l-au însoțit și l-au cronometrat de fiecare dată. Când a ajuns în apa Canalului (care are între 13 și 18 grade) apa i s-a părut caldă. Până să plece în ultima sa aventură a înotat 12 ore neîntrerupt, în bazinul acoperit de lângă Școala nr. 5 din Petroșani, pentru „Bunicii Văii Jiului” și alte 13 ore pentru Ana Rut, o fetiță cu nenumărate necazuri fizice. A făcut-o în lacul de acumulare de lângă „Masa tăcerii” din Târgu Jiu și a strâns, pentru fetiță, vreo mie de euro. Ambele acțiuni au avut ca scop strângerea de fonduri pentru cei mai năpăstuiți decât noi.

La atac, în Iadul de gheață, cu cereale înmuiate în apă!

A patra oară, Avram a stat la Dover vreme de o lună, în așteptarea unui culoar meteorologic care să-i fie cât de cât favorabil. De două ori a fost programat în cursă, de două ori i s-a anulat plecarea. „De două ori am sărit din schemă așa că am hotărât să mă întorc acasă și să mă prezint la serviciu. Vineri, englezii m-au anunțat că urmează cinci zile foarte bune pentru înot. Sâmbătă, m-am urcat în avion și am zburat la Londra, făcând trei escale pe ruta Timișoara-München-Franckfurt. O zi întreagă am călătorit. N-am găsit nici un bilet *lowcost* pentru Londra. Duminică m-am odihnit bine. Eram foarte determinat și eram convins că a venit Ziua cea mare. Ziua Z. Dimineața am mâncat un bol mare de cereale înmuiate în apă”. „Laptele nu era bun?”, am fost curios să aflu. „N-am vrut să risc o reacție adversă între lapte și gelurile energizante. Era ca și cum ai bea lapte cu bere. Apoi mi-am preparat shake-ul meu compus din batoane bio de căneapă de la *Canah*, banane, lămâi și miere. Am mai băut și o ciocolată caldă. Luni am înotat. La un moment dat a înotat o oră alături de mine, pe la jumătatea cursei, și un turc. Ne-am împrietenit între ziduri și am aflat că era cel mai în vârstă turc care a traversat, vreodată, Mâneca. O făcuse de două ori și acum, din prietenie, a vrut să-mi arate că e alături de mine. Vorbea foarte prost englezește dar a compensat totul prin prietenia pe care mi-a arătat-o. În barcă aveam dreptul la șase

însoțitori. Eu eram doar cu soția și au mai venit, alături de noi, niște români stabiliți la Londra. Ei au fost cei care m-au susținut pe tot parcursul. Tonul îl dădea, de fiecare dată, turcul. Pilotul m-a anunțat cu 12 ore înainte și... asta a fost tot. Am plecat pe 29 august, la ora 9 dimineața și am ajuns la Callais în ziua de 30 august, la ora 1:58, ora Londrei. În România era ora 3:58”.

Despre fericire. O rețetă autohtonă

La Dover, după marea sa ispravă a fost să-i viziteze pe colegii săi de la biblioteca din oraș. Deși orașele Dover și Petroșani sunt asemănătoare ca mărime, biblioteca englezilor e cu mult mai mare. Așa e la ei... A noastră ocupă doar etajul unui fost dispensar de cartier. „Biblioteca din Aeroport” a fost ideea materializată a fostului primar Carol Schreter. La parter, e „Clubul pensionarilor” și o Casă de ajutor reciproc, un loc unde îți poți plăti și ajutorul de deces. Pentru a-și realiza visul, Avram Iancu și-a luat două luni de concediu fără plată. La bibliotecă, omul nostru câștigă, pe lună, cam 14 milioane lei vechi. Avram vrea să-și cumpere, acum, un costum nou, cravată și pantofi noi pentru că va fi invitat, oficial, la Târgu Jiu, la sărbătoarea lui Brancuși. El a înotat și pentru „Cumînțenia pământului” iar Gorjul vrea să-l omagieze și pentru asta. „Vine și președintele țării și nu pot să merg oricum...”, îmi zice Avram. „Ți s-a schimbat viața după ce ai traversat Canalul?”, l-am întrebat la finalul întâlnirii noastre. „Da. În primul rând, mi s-a schimbat viața mea interioară. Sunt fericit...”

Post Scriptum. A doua zi după marea sa ispravă, Avram a primit acasă un plic venit din partea Primăriei Petroșani. L-a deschis cu emoție și speranță dar s-a desumflat instantaneu. Fiscul îl înștiința că a rămas în urmă cu plata impozitelor comunale și îl invita să treacă urgent pe la ghișeele instituției.

N.R. După scrierea acestui reportaj, lucrurile s-au mai îndreptat în ceea ce-l privește pe Avram Iancu cel contemporan cu noi. La propunerea lui Mihai Barbu, de data aceasta din postura de consilier local la Petroșani, Avram Iancu a primit titlul de cetățean de onoare al Petroșanilor.

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitaiți de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Arges** nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

Număr ilustrat cu opere de artă având subiectul **Maria Magdalena.**

actualitate

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2016, costul abonamentului fiind de 42 lei/an. Plata se face prin mandat postal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.

ARGES

● Revistă lunară de cultură
● Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
● Editată de Centrul Cultural Pitești
● Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC,

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: DUMITRU AUGUSTIN DOMAN
(augustindoman@yahoo.com,
http://www.blogdoman.blogspot.com)

Consilieri editoriali:

NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Redactori: MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,
MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU
Tehnoredactor: SIMONA FUSARU

Redacția:
Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:
www.centrul-cultural-pitesti.ro;
tel./fax: 0248/219976
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la
SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.